

Sygn. akt V CSK 668/15

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Wojciech Katner

SSN Barbara Myszka

w sprawie z powództwa K. H.

przeciwko A. H.

o przywrócenie naruszonego posiadania,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 lipca 2016 r.,

skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 27 stycznia 2015 r., sygn. akt III Ca (...),

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Powódka K. H. w pozwie skierowanym przeciwko pozwanemu A. H. domagała się przywrócenia stanu współposiadania lokalu mieszkalnego położonego w M. przy ul. W. przez wydanie jej kluczy do tego lokalu oraz zasądzenia na jej rzecz od pozwanego kosztów procesu.

Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 17 sierpnia 2012 r. oddalił powództwo. W uzasadnieniu wskazał, że po rozwiązaniu małżeństwa stron przez rozwód powódka wyprowadziła się z ich wspólnego lokalu objętego żądaniem pozwu i zamieszkała ostatecznie w T., które stało się jej centrum życiowym. Pozwany wymienił zamek w drzwiach wspólnego mieszkania po opuszczeniu go przez powódkę. Powódka nie może zatem skutecznie domagać się przywrócenia współposiadania lokalu mieszkalnego na podstawie art. 344 k.c., skoro przed wymianą zamka w drzwiach sama ten lokal opuściła, wyzbywając się zamiaru jego współposiadania.

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem zaskarżonym skarga kasacyjną oddalił apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego, dzieląc w całej rozciągłości przyjęte za podstawę tego orzeczenia ustalenia faktyczne i ich ocenę prawną.

W skardze kasacyjnej, opartej na obu podstawach określonych w art. 398³ § 1 k.p.c., powódka wniosła o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i wydanie orzeczenia co do istoty sprawy uwzględniającego powództwo.

W ramach podstawy naruszenia prawa materialnego zarzuciła naruszenie art. 344 § 1 i art. 206 k.c. w związku z art. 222 § 2 k.c. wskutek błędnej wykładni i uznania, że roszczenie powódki zostało oparte wyłącznie na fakcie posiadania, a nie na prawie współwłasności. Drugą podstawę kasacyjną wypełniła zarzutami naruszenia art. 233 § 1 w związku z art. 391 k.p.c. oraz art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c. przez zaakceptowanie ustaleń faktycznych Sądu pierwszej instancji bez jakichkolwiek rozważań w tej kwestii, w szczególności z pominięciem podniesionych w tym zakresie zarzutów apelacyjnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c., w sprawach o ochronę naruszonego posiadania skarga kasacyjna nie przysługuje.

W orzecznictwie i piśmiennictwie zgodnie przyjmuje się, że o zakwalifikowaniu powództwa jako posesoryjnego lub petytoryjnego nie zawsze decyduje treść żądania, która niekiedy może być podobna lub taka sama, lecz podstawa faktyczna powództwa; jeżeli powód wywodzi żądanie z faktu wyzucia z posiadania lub jego zakłócenia, sprawa dotyczy naruszenia posiadania (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 czerwca 1997 r., I CZ 69/97, nie publ. oraz z dnia 23 marca 2000 r., III CZ 46/00, OSNC 2000, nr 9, poz. 171).

W sprawie niniejszej powódka, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, domagała się przywrócenia współposiadania lokalu mieszkalnego, eksponując przy tym fakt wyzucia jej z posiadania wskutek wymiany zamka w drzwiach do tego lokalu, dokonanej przez pozwanego. Wprawdzie w toku procesu pełnomocnik pozwanej powołał się również na tytuł współwłasności przedmiotowego lokalu, jednak nie zmieniła powództwa w sposób uzasadniający jego zakwalifikowanie jako zmierzającego do uzyskania ochrony petytoryjnej.

Należy zauważyć, że współwłaściciel może korzystać z ochrony posesoryjnej; może przy tym przekształcić powództwo posesoryjne w petytoryjne (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 1992 r., III CZP 29/92, OSNCP 1992, nr 11, poz. 192). Skoro powódka, korzystając z fachowej pomocy prawnej, modyfikacji takiej nie dokonała, to Sądy obu instancji zasadnie uznały, że poddane ocenie żądanie zmierzało do uzyskania ochrony posiadania przed samowolnym naruszeniem ze strony pozwanego.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 w związku z art. 398² § 2 pkt 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.